

36072, II, C, g

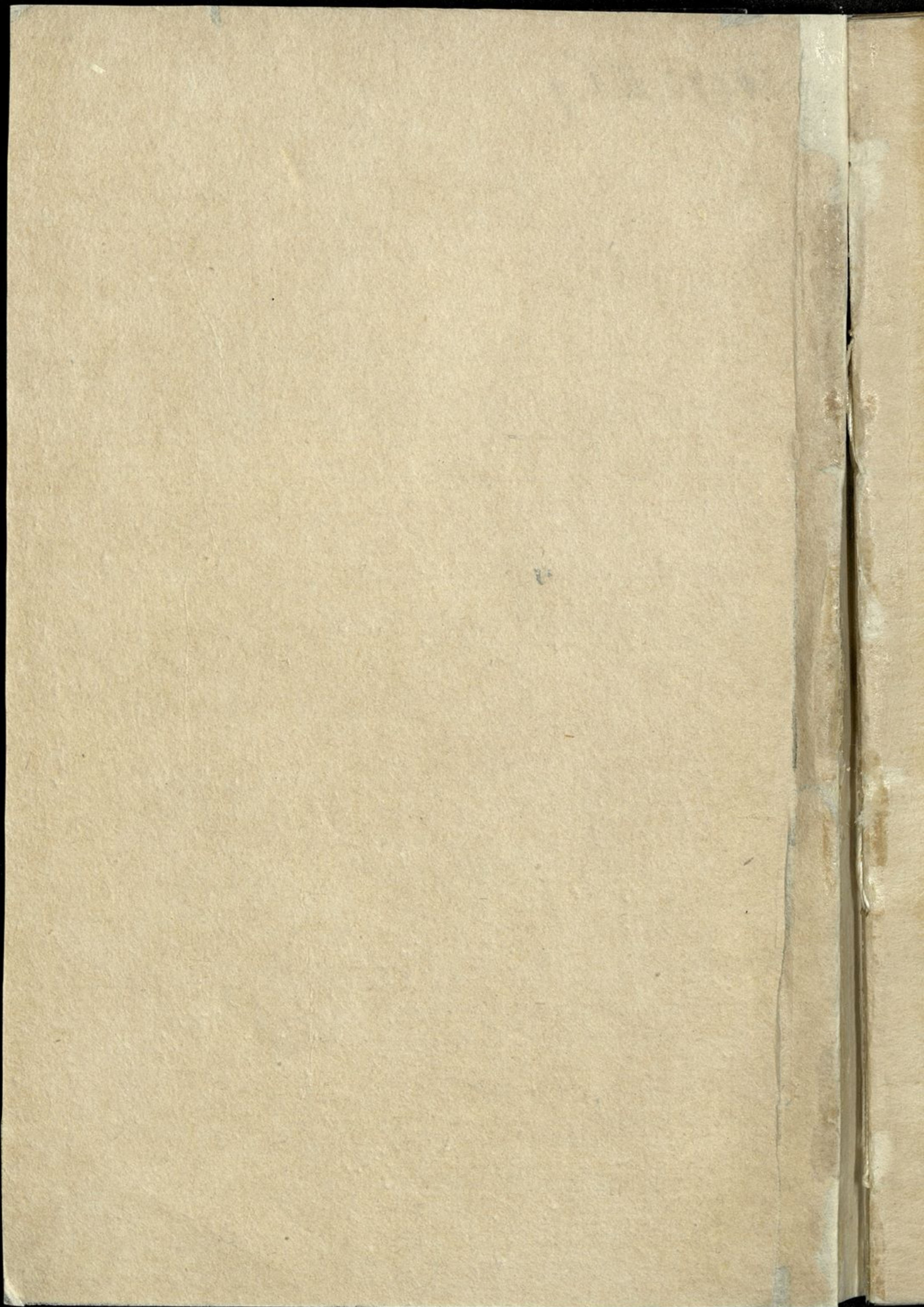
184/00

Malic Seznalec

ali zbirka lahko
izpeljivih poskusov iz fizike,
mehanike, aritmetike in glu-
marstva, smešnic, zastavic
z navodom o punktiranji
ali geomanciji.

V Ljubljani. Založil J. Giontini.

Mali vedež

ali

zbirka lahko izpeljivih poskusov

iz

fizike, mehanike,
aritmetike in glumarstva, smešnic
in zastavic

z

navodom o punktiranji ali geomanciji.

Drugi pomnoženi natis.

Založil in prodaja Janez Giontini.
1900.

030046363

I. Poskusi iz fizike, mehanike, aritmetike in glumarstva.

Kako se jajce postavi po konci.

To se zgodi, če jajce dobro treseš, da se žolčák z beljakom pomeša in tako ravnotežja ne moti.

Kako lahko belo vino hitro spremeniš v rdeče.

Vrzi v kupico skrivoma nekoliko bražilke (fernambuka) in vse vino se bo k priči pordečilo; ako pa hočeš gledavce še bolj iznenaditi, vlij v kozarec nekoliko kapljic citronovega soka, na kar se ti bo rdeča barva zgubila in bo vino zopet postalo belo.

Kako je treba ravnati, da ne pregori robec, če nanj položiš žareč ogelj.

Razpni čez cekin (zlat denar) robčev vogal, položi nanj žareč ogelj. Isti lahko leži 2—3 minute in robec ti ne bo pregorel, ker deluje kot prevodnik toplote.

Nezgorljiva nit.

Ako trdno oviješ ključ z nitjo ter ga 1—2 minuti držiš v plamen, ti ne bo zgorela, dokler se ključ popolnoma ne segreje. V tem slučaju služi nit kot prevodnik toplote.

Kako se steklenica prereže.

Ovij steklenico iz čistega stekla na mesti, kjer jo hočeš prerezati, z nitjo, ki se je namakala v terpentinu ter jo užgi. Ko nit zgori, pomoči čopič v hladno vodo ter odperi nit s steklenice in dosegeš si, kar si želel.

Kako se steklo s škarjami reže.

V vodi se dá steklo s škarjami prav dobro rezati.

Kako je mogoče na les pisati.

Stolci gumi-sandarak na prašek, pomoči vanj volneno cunjo ter z njo drgni les, na kojega ti je pisati. Ako les z imenovanim praškom dobro nadrgneš, pisal boš lahko nanj, ne da bi ti tinta tekla.

Začarana ruta.

Vzemi ruto in reci, da je začarana, ker nima na vsem svetu nihče take rute, da ne bi zgorela,

ako jo zažgeš. Ruta ne zgori, ako jo poprej premočiš z vodo in potlej v špirit pomočiš.

Plavajoča šivanka.

Vzemi poln kozarec vode; potem primi s suhimi prsti suho šivanko in položi jo vodoravno (horizontalno) prav na laho na površje vode tako, da bode ostri konec (špica) in uho šivanke naenkrat padlo na vodo in prepričal se bodeš, da šivanka ne bode utonila, nego obrnila se bode večkrat okrog, naposled pa bo, z jednim koncem kazaje naravnost proti severju, delj časa ležala na površju vode.

Začaran kamen.

Vzemi apnenast kamen in deni ga v kakeršno koli zelo ostro kislino in kamen se bo sam o sebi vedno vrtil v okrog.

Kalno vodo narediš čisto,

ako deneš vanjo nekoliko galuna (Alaun). Z žličico galunovega prahu narediš 10 do 12 litrov kalne vode čiste.

Papir, ki ne gori.

Pomoči papir v vodo, v kateri si razmočil galuna (Alaun) ter ga potlej zopet posuši. Tak papir ne gori.

Kako se priredi ruta (robec), da ne pušča vode.

Ako tanko ruto dobro nadrgneš z lešičje-kovim semenom ali prahom, ne bo ti puščala vode; lahko vliješ v ruto kozarec vode in jo odneseš, ne da bi zlil le kapljico.

Goreča snežena kepa.

Vtakni skrivaj v sneženo kepo kos kafre ter jo užgi. Kafra bo lepo gorela, če se ravno topi sneg. Tvoj poskus bo gledalce gotovo iznenadil.

Kako se more kakšna številka v temi uganiti.

Daj v temnem kotu ali v sobi s kredo na mizo napisati kakšno številko ali črko ter stavi potem, da jo bodeš i brez luči uganil. Prižgi si potem meni nič tebi nič smodko ter z isto obsveti dotično številko. Se vé, tovariši tvoji se bodo jezili, ker bodeš stavo dobil.

Kako se jajce spravlja v steklenico.

Položi jajce v dober jesih in pusti ga tako dolgo v njem ležati, da postane mehko, zvaljaj ga potem lahko in potisni ga skozi vrat v stekle-

nico. Ako potem priliješ mrzle vode, dobi jajce svojo prvotno podobo in težko ga je potem celo spraviti iz steklenice.

Zeleni piščanci.

Namaži jajca z lanenim oljem, pusti jih ležati, da se posuši olje na njih in nje potem deni pod kokljo in videl bodeš, da dobé vsi piščanci zeleno perje.

Iskreča usta.

Ako v temi grizeš kandelj, zdelo se bo pričujočim, da ti leté iz ust iskre.

Kako se naredi, da prstan obvisi na zgoreli niti.

Močno osoli nekoliko potočne vode in deni v njo srednjemočno nit. Ko se je namakala nekoliko dni, posuši jo dobro ter obesi kak prstan nanjo. Če nit užgeš, napravi se tako trd pepel, da prstan obvisi; seve, da moraš paziti, da ga ne ganeš, sicer ti pade doli.

Živo jajce.

Napravi na jedni strani jajca luknjico, izprazni vsebino, deni živo pijavico v jajce ter ročno zamaši luknjico z mavcem ali gipsom. Po-

kaži to jajce navzočim rekoč, da bi se bil iz jajca zvalil zmaj, ko bi ga ti ne vzel; zmaj, da živi le v ognju in da je jako nevarna živina. Da ti bodo poslušalci tem bolj verjeli, postavi pred jajce luč in isto se bo začelo pomikati proti njej, ker pijavica sili proti luči.

Kako se naredi, da voda na papirji zavrè.

Napravi si iz močnega papirja tulo (zvitek), napolni jo z vodo ter jo drži nad ognjem, dokler ti voda ne zavrè, kar se pa navadno hitro zgodi.

Kamen, kako se dá z vrvico prerezati.

Razbeli v ognji kamen, očisti ga potem hitro pepela in oglja ter sproži nanj mokro vrvico. Ko se bo razhladil, razpadel bo povsod tam, kjer si ga zadel z vrvico.

Kako se naredi, da salata v eni uri vzraste.

Pomešaj dva dela vrtne zemlje z enim delom apna in posejaj salatno seme, ki se je nekoliko časa močilo v vinskem cvetu. Poškropiš zdaj zemljo s potočno vodo ali pa s studenčnico, vzraste ti prav hitro salata.

Kako boš izmed štirih papirnih odstrižkov tri odpihal, a eden da bo ostal na mizi.

To je prav lahko mogoče. Med tem, ko pihneš tri odstrižke raz mizo, primi četrtega in ta ti ostane na mizi. To sicer ni nobena umetnost, pa iznenadil boš vendar-le gledalce tako, da se ti bodo smejali, posebno če si jih poprej primerno nagovoril.

Kako se prireja umetalen ogenj.

Za vsak umetalen ogenj potrebujemo takozvano polnilo, to je gorljivo zmes in pa tulec, kateri se z zmesjo napolni. Zmes za vsako polnilo se naredi iz treh delov dobro posušenega solitra in enega dela žvepla. Dalje mora biti zmirom pripravljen smeleti (smodnik) in pa navadni ali zrnati smodnik.

Tulci so votli valjci, obstoječi iz nalimanelega, navitega papirja. Hočemo li, da zgoré zajedno s polnilom, naredi se cev ali tulec tako, da je papir le dvakrat na okoli navit; če pa želimo, da tulec pregori le na določenih delih, mora biti papir 40 do 50 krat na okoli navit.

Da se naredi tulec, namatá se papir na lesen valjec trdno in sicer tako dolgo, da znaša debelost

papirjeva $\frac{1}{6}$ notranjega premera in se potem na tulci zalepi, dolnji konec tulca se z močno nitjo trdno zadrgne in zaveže.

Kako se narejajo polnilne krogle ali zvezde.

Za *bele zvezde* rabi 85 delov zgoraj popisane polnila in 15 delov smeletega smodnika.

Za *rdeče zvezde* na 100 delov polnila 30 delov krede.

Za *žolte (rumene) zvezde* na 100 delov polnila 40 delov prežarjenega ogljenčevo-kislega natrona.

Za *modre (plave)*: 100 delov polnila, 30 delov žvepleno-kislega bakreno-okisnega amonijaka in 10 delov žvepleno-kislega kalija.

Za *pomarančasto-žolte*: 100 delov polnila, 15 delov krede in 15 delov ogljenčevo-kislega natrona.

Za *višnjeve*: 100 delov polnila, 15 delov krede in 15 delov ogljenčevo-kislega natrona.

Za *zelene*: 20 delov ogljenčevo-kislega barita in 100 delov polnila.

Iz teh zmesij naredé se krogle v velikosti navadne puškine krogle; če se na 50 delov polnila vzame en del arabskega gumija, se iz obojega z vodo vmesi gost močnik, iz katerega se potem napravijo krogle. Iste se pa morajo potresti s smeletim smodnikom ter dobro posušiti.

O raznobarvnem umetalnem ognji.

Zeleni ogenj. Smelej $3\frac{1}{2}$ dkg zelenega volka (zeleníce), 1·7 dkg salmijaka in $3\frac{1}{2}$ dkg bele smole ter vse raztopi v lončenem piskru. Ko se masa razhladi, razlomi se v kose. Ako tak kos vržeš v ogenj, zgorel bo z lepim zelenim plamenom.

Žolti ogenj. Ako užgeš v 200 delih alkohola 5 delov raztopljenega solitarno-kislega apna, dobiš lep, žolt plamen.

Oranžno-rdeči ogenj. Ako užgeš z vinskim cvetom pomešan klorin-natron, nastane krasno oranžnordeč ogenj.

Rdeči ogenj. Ako v škudelici užgeš en del solitarno-kislega stroncijana s tremi deli vinskega cveta, nastane živo-rdeč, karminast ogenj.

Modri ogenj. Ako pomešaš en del salmijaka z dvema deloma vitrijola in nekoliko te mešanice vržeš v ogenj, zgorela ti bo z modrim plamenom.

Bengalski ogenj.

Ako pomešaš 40 delov solitarno-kislega stroncijana, 13 delov žveplovega cveta, 5 delov solitarno-kislega kalija in 4 dele antimona, dobiš prašek, kateri zgori z lepim rdečim plamenom.

— Beli bengalski ogenj si napraviš, ako zmešaš 7 delov solitarja z 2 deloma žveplovega cveta in z 1 delom antimonija.

Navedene zmesi se morajo shranjevati na čisto suhem prostoru. Ako je hočeš sežgati, nasipaj potrebnno množino v suh, lončen pisker ter jo užgi z žarečim ogljem.

Grški ogenj.

Grški ogenj, ki daje belo bliskajočo svetlobo, se napravi, ako se zmeša 8 delov solitarja s 3 deli antimonija in 2 deloma žvepla.

Gorljivi led.

Vzemi dobrega trpentinovega olja in raztopi v njem majhne koščke voska. Ko se oboje dobro pomeša, postavi tekočino na kak hladen prostor, najbolje v klet, da se vsede in strdi. Ko se je to zgodilo, izgleda tako pripravljena tvarina kot led. Vliješ li na to zmes solitarne kisline ter jo postaviš na topel kraj, vnela se bo sama od sebe.

Neugasna luč.

Napravi si svečo iz enakih delov voska in žvepla. Tako luč je jako težko ugasniti.

Kako moreš na enem prostoru dosti žab zbrati.

Nastavi pri kakšni mlaki kozji žolč in v kratkem se bo iz obližja ondi zbrala množica žab, kakor bi jim žolč posebno prijetno dišal.

Goreči žvengelj ali ledena sveča.

Vzemi v zimi lojevo ali voščeno svečo, potresi jo s stolčnim žveplom, ovij stenj (toht) s koščkom papirja ter jo obesi pod kap, da se oledeni ter izgleda, kakor leden cenkelj. Ako potem odviješ stenj ter svečo užgeš, zdelo se bo vsem, da gori žvengelj ali cenkelj.

Kako se more jajce v samej roki skuhati.

Prederi na enem konci jajce, izcedi nekoliko beljaka, nalij mesto njega močnega žganja ter zamaši luknjico z voskom. Ako potem jajce nekoliko časa preobračaš, vihtiš in treseš, bo kuhano in zavžitno.

Kako se naredi, da se rožni popki takoj razcvetó.

Prيرهži steblica rožnih popkov ali pa cvetlic prav kratko ter je postavi v vodo, v kateri si

raztopil nekoliko solitarja, na kar ti popki v nekoliko minutah razcvetó.

Kako je mogoče pod lupino pisati na jajčev beljak.

Ako pišeš s tinto na jajce, katero si napravil iz semletih šišek, galuna in jesiha ter potem jajce skuhaš, zgine ti pisava z lupine, našel jo pa bodeš na beljaku, kakor hitro jajce olupiš.

Kako moreš rdečo rožo v zeleno spremeniti.

Ako rdečo rožo večkrat poškropiš s salmi-jakovcem ter jo potem držiš čez dobro gorečo pipo (fajfo), postala bo čez nekoliko časa lepo zelena, a zelena barva se sčasoma zgubi in roža postane zopet rdeča.

Kako rdečo rožo spremeniš v belo.

Ako rdečo rožo držiš čez ogenj, v katerega si stresel nekoliko žvepla, postane ti mahoma bela, a bela barva se ne drži dolgo.

Kako se zvenjene cvetlice mahoma sfrišajo.

Potem, ko si šopku po priliki tretjino stebličja prirezal, vtakni ga v vrelo vodo in pusti ga

v njej, dokler se ne shladi. Še tako venjene cvetlice se nato sfrišajo, kot bi jih ravnokar narezal.

Kako rdeči trak spremeni barvo in kako jo spet dobi.

Pomešaj 1 del solitarne kisline z 9 deli vode ter pomoči trak v njo. Takoj bo izgubil svojo barvo. Ako pa potem trak pomočiš v vodo, v katerej si raztopil suknerskega ila (Walkererde), postane zopet rdeč, kot je bil poprej.

Kako se dá rdeči karvijol spremeniti v zelenega.

Ta umetnost je posebno velike važnosti za gospodinje. Ako se namreč perje rdečega karvijola popari, postane takoj zeleno. — Tako se postavi karvijol na mizo s prošnjo, da ga kdo pričujočih pomeša z oljem in octom. Kakor hitro pa se na tako spremenjeni karvijol vlije jesih, zadobi zopet svojo prvotno barvo.

Kako se brez smodnika strelja.

Obesi še moker a napet mehur v bližino kacega ognja ali svetilnice. Kakor hitro se pa zrak v mehurji vsled toplote raztegne, počí mehur, če je posebno velik in dobro napet, kakor če bi se top izstrelil.

Kovina, zlatu zeló podobna, kako se naredi.

Za zmes, ki je zlatu zeló podobna, razdeli se 100 delov bakra v pokritem topilnem loncu ter se raztopljeni primeša 51 delov cinka.

Vinska trta, kako se dá vpodobiti z listjem in grozdjem.

Raztopi v jako rektificiranem vinskem cvetu kapljive vinskokamene soli ter nastavi to tekočino v jako čisti steklenici. Na stekleničnih straneh vpodobila se ti bo vinska trta z listjem in grozdjem, a na dnu bo vzrastel celi vinograd.

Jegulje, kako se dadó zaploditi.

To se zgodi prav lahko. Jeguljino kožo je treba razrezati na majhne koščke ter iste vreči v zaglenjen (zablačen) ribnik.

Raki, kako jih je umetno zarediti.

Vzemi zdrave doraščene rake in je v možnarji stolci v močnik, možnar s to zmesjo pa postavi v leseno z deževnico napolnjeno posodo. Črez nekoliko dnij bodeš opazil v tej tekočini majhne črvičke, katere ti je z volovsko krvjo poškropiti ter je tako hraniti. Kedar postanejo

večji, ponovi vodo ter črvičke v drugo poškropi. Končno je spravi v basin (vodnjak), kateri si z rušo obložil ali obrobil ter vanj napustil potočne vode, katero pa moraš večkrat menjati.

Ali:

Povlaži (pomokri) pepel sežganih rakov v lončeni posodi z malo vode. Pustiš li tako namočen pepel stati 20 dni, zapazil bodeš v njem množino majhnih črvičkov. Ako te črvičke poškrapljaš z volovsko krvjo, vzrasli ti bodo v rake, katere potem spraviš v basin, kakor je že gori povedano.

O zaploditvi kač.

Ubij kačo kakeršno koli, posuši jo in jo razreži na male kosce; posadi kosce v vlažno zemljo ter je od časa do časa poškropi s sitasto škropilnico, no, tega ne smeš poskušati v senci, nego na (pomladanskem) solnci. Ako tako ravnaš, opazil bodeš osmi dan vse belo črvičkov, katere ti je treba potem z vodo pomešanim mlekom škropiti in v kratkem se iz njih zredé popolne kače.

Gobe, kako jih je zarediti.

Vlij na prostor, kjer hočeš, da bi ti vzrastle gobe, tisto vodo, v kateri si pral gobe in v kratkem se ti bo izpolnila želja.

Čudna lastnost različnih tekočin, ako zmrznejo.

V račjem lugu vidimo razločno račje podobne, ako je lug zmrznil; ravno tako se opazi podoba oreha na posušenem orehovem olji in podoba jabolka v zmrzli jabolčnici.

Čudna lastnost človeških in živalskih kostij.

Če naraspaš, napiliš ali nadrobiš človeških ali živalskih kostij, gibale se bodo kakor magneti, ako se jim približaš z roko; napraviš pa iz njih male rastlinice ali cvetove, skrčevale se bodo, kakor občutne cvetlice ali takozvana „sensitive“, ako se jim le količkaj približaš z roko.

Kako živi raki premené svojo barvo v rdečo.

Deni žive rake v alkohol, spremenili bodo, ne da bi se bili skuhali, v začudenje vseh pričujočih, svojo črnkasto barvo v rdečo.

Subjektivne barvne prikazni.

Položi na razprostrto polo belega papirja kos rdečega, na katerega naj kdo izmed pričujo-

jočih nekaj časa nepremično nanj gleda. Ako potem rdeči papir vzameš znad belega, videl bo gledalec mesto belega papirja le zelenega.

Ali pa:

Če zapišeš s črno tinto na rdeč papir nekoliko besed in je daš komu čitati pri belem dnevu, videl bo le zeleno pisavo mesto črne.

Ali:

Če prilepiš na žolto pobarvano steno kos belega papirja, zdel se ti bo po dnevu višnjev, če ga boš nekoliko časa nepremično gledal.

Jajce hitro skuhati.

Natoči v skudelico nekoliko alkohola, deni surovo jajce vanj, užgi ga in ko bo zgorel, bo tudi jajce kuhano. Da gledalci ne bodo mislili, da jajce ni kuhano, olupi ga in ga pred njimi razreži.

Kako se belo mleko spremeni v rdeče.

To je jako zanimivo in se naredi tako-le: Nalij si kupico mleka, pokaži ga gledalcem in daj jim ga pokusiti. Reci potem, da mleko brez sladkorja ni dobro, vzemi drobno stolčenega sladkorja, a moraš ob enem za kakšno kavino žličko pripravljene imeti dobro smelete vinsko-kamene soli (Weinsteinsalz), katero hitro zamenjaš in jo

mesto sladkorja streseš v mleko. (To je tem ložje storiti, ker je stolčena vinsko-kamena sol ravno takšna kot stolčen sladkor.) Kakor hitro vsiplješ imenovan prašek v mleko, pobarvalo se bo isto takoj rdeče.

Krv sv. Januvarija v Napolji.

Govori tako nekako gledalcem svojim: Krv sv. Januvarija, ki vsako leto donaša veliko koristi cerkvi, v kateri se hrani, ima neki to čudno lastnost, da postane takoj tekoča, če se nekoliko segreje. (Ta kri se na hladnem prostoru zasede ali strdi.) Tudi jaz imam nekoliko te čudne krvi, katere lastnost vam bom sedaj pokazal.

Ta krv pa ni prava krv sv. Januvarija, nego ponarejena. Nareja pa se tako:

1 kvinteljc pozojeve krvi (smole — Drachenblut), 1 kvinteljc kitove masti (Wallrath), 2 kvinteljca terpentinovega olja.

To troje se dobro raztopi ter vlije v tanko (vitko) steklenico, in tako majhna toplota zadostuje, da postane zmes tekoča.

Kako je mogoče žareče oglje v roki držati.

Vzemi žolčak, gumi in nekoliko škroba (Stärke) ter vse dobro zmešaj. Namaži si s to

tekočino roke. Ko se ti posuše, mogoče ti bo v rokah žareče oglje nositi, ne da bi se opekeli.

Kako položiš žareč ogelj na ruto, ne da bi pregorela.

Vzemi srebrno uro, razpni jeden vogal čez pokrov ter položi gor žareč ogelj. Ruta ti ne bo pregorela, ker pokrov vročino nase potegne.

Kako narediš, da se ne opečeš ali celo zgoriš.

Da obvaruješ kožo, da celo lase, obleko in druge gorljive reči nekoliko časa, da ne zgoré, akoravno bi na rokah nosil žareče železo, namaži je z raztopino, ki si jo narediš iz četrte kile galuna, ene kile studenčnice in sedem dekagramov hudičevega olja.

Kako ti je ravnati, da ti voda poleti zamrzne.

Natoči kupo s studenčnico in stresi v njo nekoliko stolčenega salmijaka. V to kupo postavi drugo z ravno tako tekočino. Potem, ko si že več kupic djal drugo v drugo, postavi naposled kupico iz tanjkega stekla s čisto studenčnico v omenjene kupe in voda ti bo takoj zmrznila.

Goreč čaj.

Vrzi v skudelico (šalico) toplega čaja košček sladkorja, ki si ga dobro namočil v vitrijolni nafti. Takoj bo čaj zavrel ter se užgal, če pri-takneš goreči košček papirja.

Kako se nareja led.

Ako pokriješ kupico vode s platnom, platno pomočiš z vitrijolnim êterjem, kupico (s platnom) postaviš na prepih in še platno nekolikokrat po-močiš z imenovanim êterjem, spremenila se bo voda v kupici v nekoliko minutah v led.

Nezgorljiv les.

Vzemi en del kleja, en del galuna in vsako posebej raztopi. Pomešaj potem oboje ter s to zmesjo namaži les. Ko se ti tako pomazani les posuši, ne bo se ga z lepa prijel ogenj.

Ali pa:

Napravi si mešanico iz raztopljenega galuna in kuhinjske soli in stori, kakor je zgoraj po-vedano.

Kako se naredi, da steklenica ne počí.

Kuhaj steklenico nekoliko časa v olji in jo potem počasi ohladi. V tako steklenico lahko vliješ krop, pa ti ne bo počila.

Kako se naredi, da ribica izpije polno skledico vode.

Da ti bo to mogoče, nalovi meseca aprila in maja toliko rose, da boš mogel ž njo napolniti skledico. V skledico deni živo ribico, pokaži jo pričujočim ter skledico postavi na kraj, kamor sije solnce. Za malo časa bo izginila vsa voda; pa ni je izpila ribica, nego posrkali so jo solnčni žarki. Voda ti je izhlapela.

Kako se dá olova čaša raznesti z glasom.

V to smer vzemi čašo s čistim glasom, ki jo preskusiš s tem, da jo z mokrim prstom pogladiš po robu; drži jo potem povprečno črez usta ter zavpij v njo ali z glasom, ki ga daje sama, ako s prstom potrkaš nanjo, ali pa z glasom za jedno oktavo višjim od čašinega. — Čaša se na ta način tako pretrese, da takoj počí.

Kako moreš ogenj grizti.

Stolci gumi arabicum ter ga raztopi v vodi. Ako si s to tekočino (s čopičem) namažeš zobe, ustna, jezik in cela usta, pač brez skrbi smeš jesti kruh, ki si ga dobro namočil v žganji ter ga užgal.

Kaj naj storiš, da se iz smetane ne dá napraviti surovo maslo.

Vrzi v smetano, predno se začne mesti, košček belega sladkorja. Potem se smetana nikoli ne bo spremenila v surovo maslo.

Duhovi, kako jih je prikazovati.

Vzemi alkohola ter v njem raztopi nekoliko navadne kuhinjske soli. Užgi ga potem ter hitro z brezovo šibico mahaj po plamenu. Pri tem bodo videti obrazi okolu stoječih strašno suhi in razmršeni.

Žveplo v roki sežgati.

Namaži si dobro roko s tremi loti belega sleza, ki si ga stolkel z jajčnim beljakom. Ko se ti roka posuši, lahko brez nevarnosti užgeš na nji stolčenega žvepla.

Kako se z vodo strelja iz ključa.

Napolni ključ z vodo, zamaši luknjo z lesenim klinom ter drži ključ nad gorečo luč. Črez malo časa nastal bo pok, kakor če bi s pištolo ustrelil.

Kako je mogoče srebern ali bakren denar v orehovi lupini raztopiti.

Napolni zelo rahlo lupino laškega oreha z zmesjo, ki si jo napraviš iz deset gramov suhega solitarja, pet gramov žvepla in treh gramov smole, položi denar vanjo, posuj ga še z imenovano zmesjo ter jo užgi z žarečim ogljem. Zapazil bodeš jako živ ogenj in ko ta neha, kar se zgodi prej, nego v eni minuti, vrzi lupino v vodo. Našel bodeš denar čisto raztopljen, ne da bi bila lupina zgorela.

Kako sežeš v vodo, ne da bi si zmočil roko.

Potresi vodo s lesičjekovim prahom (Bärlappsamen) ali pa s kolofonijem, ali pa si nadržni roke z istim prahom in tako bodeš brez skrbi segel v vodo in si ne boš ni malo roke zmočil.

Kako se dá cinasta žlica brez ognja in vročine raztopiti.

Vlij v skudelico nekoliko živega srebra ter ga mešaj s cinasto žlico. Predno, ko boš zapazil, zginila ti bo žlica in držal boš v roki le ročaj. Kdor te lastnosti živega srebra ne pozna, se bo tej prikazni jako čudil.

Skrivna tinta.

Ako pišeš z vodo, v kateri si raztopil rumene krvolužne soli, se pisava ne vidi. Če pomočiš tako popisani papir v vodo, v kateri je raztopljen železni vitrijol, pokaže se ti višnjeva pisava.

Ako pišeš s čebuljevim ali česnovim sokom ali pa z mlekom na papir, in ga potem držiš čez ogenj, mogel boš pisavo brati; brez tega pa ostanejo črke nevidljive.

Raztopi galun v vodi, piši ž njo ter stori, kakor je v drugi točki povedano.

Smelji čisti galun ter nalij frišne vode nanj, toda ne preveč, da ne bo mešanica prerodka. Ako s tem pišeš in če se pisava posuši, ne vidiš ničesar, položiš pa papir v čisto vodo, pokazala se bo čez četrto ure lepa črna pisava.

Kako se naredi črna tinta, da čez 40 dni izgine.

Zavri v močni razjedni vodi (Scheidewasser) šišek in vitrijola, prideni potem amonijaka, pa ne toliko, da bi se voda zgostila in končno še nekoliko arabskega gumija. Tako si napraviš tinto, ki je črna kakor vsaka druga, ki pa čez 40 dni izgine.

Plešoč denar.

Prilepi na krajcar z voskom belo žimo, ovij jo krog prsta ter spusti penez v kupico. Giblješ li s prsti, kot bi igral na orglje, zdelo se bo kakor če bi denar plesal.

Kako uganeš številko, katero si kdo misli.

Reci svojemu prijatelju, naj si misli kako poljubno število, katerega ti ne sme povedati, a ti to število vendar uganeš; to je tako-le: Ko si prijatelj misli število, reci mu, naj to število pomnoži s številko 2, potlej naj k zmnožku (produktu) prišteje 4, vsoto naj zopet s številko 5 množi, k zmnožku zopet 12 prišteje in to vsoto s številko 10 množi. Od tega poslednjega zmnožka naj odšteje 320 in dobi število, ki je ravno za sto večje nego li ono število, ki si ga je mislil. Ako zdaj odrežeš samo zadnji dve ničli, dobiš pravo število, ki si ga je mislil tvoj prijatelj. Recimo: Prijatelj si misli število 2. Pomnoženo z 2, dobi 4, k temu prišteje 4, dobi 8. Število 8 pomnoženo s 5, je 40. K številu 40 prišteje 12, je 52. To število pomnoženo z 10, je zmnožek 520. Od tega števila se odšteje 320, ostane 200. Zdaj še dve ničli preč, ostane 2. Jednako se ravna tudi pri večjih številih.

Številka 37.

Ako število 37 množiš s kakim številom aritmetične progresije, kakor so: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30 itd. (vsako teh števil je namreč za tri jednice večje), dobiš vselej zmnožek (produkt), obstoječ iz treh enakih številk. Ako zmnožkove številke sešteješ, dobiš pa vsoto (sumo), ki je enaka onemu številu, s katerim si množil število 37. N. pr.:

$$\begin{array}{r} 37 \times 3 \\ \hline 111 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 6 \\ \hline 222 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 39 \times 9 \\ \hline 333 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 12 \\ \hline 444 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 15 \\ \hline 555 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 18 \\ \hline 666 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 21 \\ \hline 777 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 24 \\ \hline 888 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 27 \\ \hline 999 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \times 30 \\ \hline 1110 \end{array}$$

Povprečna vsota:

$$1 + 1 + 1 = 3 \quad 2 + 2 + 2 = 6$$

$$3 + 3 + 3 = 9 \text{ itd.}$$

Neki človek ima pri sebi volka, kozo in zelje, pa bi se rad prepeljal čez reko, toda čolnič je tako majhen, da jih ne more vseh naenkrat, nego le posamez seboj vzeti. Kako naj prepelje volka, kozo in zelje, da ne bode nikoli ostal na

enej strani reke sam volk s kozo, pa tudi ne sama koza z zeljem; kajti v prvem slučaju bi požrl volk kozo, v drugem bi pa koza snedla zelje.

R e š i t e v: Najprej prepelje kozo in nazaj se pelje sam; potem pelje zelje, pa vzame kozo seboj; v tretje prepelje volka in se pelje sam nazaj, naposled prepelje še kozo.

Kako se razdelé tri jabolka med dva očeta in dva sina tako, da dobi vsak celo jabelko?

O d g o v o r: Ako daš staremu očetu (dedu) eno, njegovemu sinu in vnuku vsakemu eno.

Dve kmetici sta nesli jajca na prodaj. Prva kmetica pravi: „Bodi tako dobra in mi daj od svojih jajec osem, da jih bom imela ravno toliko kakor ti.“ Druga odvrne: „Daj mi rajši ti od svojih jajec pet, da jih bom imela jaz trikrat toliko kakor ti.“ Koliko jajec je imela vsaka kmetica?

O d g o v o r: Prva kmetica je imela 18, druga pa 34 jajec.

Oče ima pet sinov in vsak teh sinov eno sestro. Koliko otrok ima ta oče?

Šestero: pet sinov, pa eno hčer.

Bila je mati, ki je imela tri hčere. Poslala jih je na trg. Dala je prvi 10, drugi 30 in tretji 50 jabelk, prodati bi morale jabelka po enaki ceni, a tudi iztržena vsota morala bi biti vseh treh enaka. Kako so prodajale?

Rešitev: Prodajale so tako-le: Sprva so jih prodajale po sedem za eden krajcar, ostale pa po tri krajcarje eno jabolko.

Kako se iz nastopnih števil napravi 100: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0?

Odgovor: $9 \times 8 = 72 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 100.$

O priložnosti nabire vojaških novincev povprašujejo se dijaki med seboj, koliko še kateremu manjka do dvajsetega leta. Eden izmed njih pa noče radovednežem naravnost odgovoriti, nego se jim odreže, rekoč: Kadar bom šestkrat toliko star, kolikor sem zdaj, manjkalo mi bo še toliko do 100, kolikor mi manjka zdaj do 20 let. Koliko je bil dijak star?

Odgovor: Dijak je bil star 16 let in 4 leta so mu manjkala do 20 let.

Položi tri krajcarje na mizo tako-le:

Kako zdaj spraviš družega iz sredine tako, da se ga niti dotaknil ne boš?

Odgovor: Prvega položi za tretjega, potem drugi ni več srednji, nego prvi, a prvi je tretji in tako se v sredini ležečega krajcarja vendar nisi dotaknil.

Polž bi rad zlezel na 12 čevljev visok zid; po dnevi pride 3 čevlje visoko, a po noči 2 čevlja nizdolu; kdaj dospè na vrh zida?

Odgovor: Polž dospè deseti dan zvečer vrh zida, ker deveti dan pride 9 čevljev visoko, deseti dan pa tri, $3 + 9 = 12$.

Mesar je dal svojemu hlapcu 100 goldinarjev, rekoč: „Kupi sto glav živine. Voli so po pet goldinarjev, krave po en goldinar, a ovce po pet krajcarjev. Koliko glav je kupil vsake živine?”

Odgovor: 19 volov, 1 kravo in 80 ovac.

Zapiši vse številke, izvzemši osmico, ter vprašaj, kdo zna te številke tako pomnožiti, da se dobé v zmnožku same enake številke, katere

koli kdo hoče. Ako nobeden tega ne ve, za piši si te številke: 1 2 3 4 5 6 7 9 ter vprašaj, katere številke želi kdo imeti v zmnožku. Ono številko, katero kdo želi imeti, pomnoži najprej z 9 in potlej s to novo številko množi napisano vrsto in vselej dobiš same enake številke. N. pr.: Nekdo si želi v zmnožku same 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ali pa 9. Množi vrsto z 9, 18, 27, 36, 45, 54, 63, 72 in 81.

a)

$$\begin{array}{r} 12345679 \times 9 \\ \hline 11111111 \end{array}$$

b)

$$\begin{array}{r} 12345679 \times 18 \\ \hline 98765432 \\ 12345679 \\ \hline 22222222 \end{array}$$

e)

$$\begin{array}{r} 12345679 \times 45 \\ \hline 61728395 \\ 49382716 \\ \hline 55555555 \end{array}$$

c)

$$\begin{array}{r} 12345679 \times 27 \\ \hline 86419753 \\ 24691358 \\ \hline 33333333 \end{array}$$

f)

$$\begin{array}{r} 12345679 \times 54 \\ \hline 49382716 \\ 61728395 \\ \hline 66666666 \end{array}$$

d)

$$\begin{array}{r} 12345679 \times 36 \\ \hline 74074074 \\ 37037037 \\ \hline 44444444 \end{array}$$

g)

$$\begin{array}{r} 12345679 \times 63 \\ \hline 37037037 \\ 74074074 \\ \hline 77777777 \end{array}$$

h)

$$\begin{array}{r}
 12345679 \times 72 \\
 \hline
 24691358 \\
 86419753 \\
 \hline
 88888888
 \end{array}$$

Kako se od števila 45 odšteje 45, da ostane zopet 45 ?

To se naredi tako-le:

$$9 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 45$$

$$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 = 45$$

$$\text{Ostanek: } 8 + 6 + 4 + 1 + 9 + 7 + 5 + 3 + 2 = 45$$

Kako se zapiše sto s štirimi enakimi številkami?

Tako: $99 \frac{9}{9}$.

In tisoč s petimi?

Odgovor: $999 \frac{9}{9}$.

Dva ovčarja sta pasla ovce; eden bil je bogat, drugi reven. Bogati pravi revnemu: „Daj meni eno ovco, da jih bom imel potem še enkrat toliko, kakor ti.“ Revni mu odvrne: „Raje daj ti meni eno, imela jih bodeva potem oba

Mali vedež.

enako.“ Koliko ovac je imel bogati, koliko revni ovčar?

Odgovor: Bogati jih je imel 7, revni pa 5.

Baš pri mostu letele so čez Savo gosi. Navzoči lovec vpraša tam stoječega pastirja: Koliko jih je vender? Deček mu na to odgovori: Ko bi jih bilo še enkrat toliko, kolikor jih je, in polovica toliko, in četrtinga toliko in še ti, brkasti lovec, na vrh, — bilo bi jih baš sto!“ Koliko gosi je letelo čez Savo?

Odgovor: 36 gosíj.

Dva očeta in dva sina gredó na lov in vsak vstrelil enega zajca. Ko pridejo domóv, preštejejo zajce in bili so samo trije. Pa je vender vsak vstrelil enega. Kako je to?

Odgovor: Na lovu so bili: Ded, oče in sin (vnuk); torej dva očeta — dva sina, skupaj pa le trije.

V kleti se nahaja petnajst vinskih sodov; pet je polnih, pet na pol polnih in pet je praznih. Vino se ima med tri sinove razdeliti tako, da vsak dobi po toliko sodov in po toliko vina. Kako je to mogoče?

Rešitev: Prvi in drugi sin dobita vsak po dva polna soda, enega polpolnega in dva prazna, tretji sin pa dobi enega polnega, tri polpolne in enega praznega.

„Koliko prstov imaš na obeh rokah?“

„„Kakor vsak človek, imam jih tudi jaz deset.““

„Motiš se prijatelj! Le položi svoji roki tukaj-le na mizo; štela bodeva prste, da vidiva, ali jih nimaš znabiti več nego deset.“

„„To ni mogoče!““

„Da, da, gotovo jih imaš enajst. Le štej za menoj: ta je deseti prst, ta deveti, ta osmi, ta sedmi, ta šesti; na drugej roki pa imaš pet prstov; torej jih res imaš vseh skupaj enajst, kajti šest in pet je že od nekdanj bilo enajst. Mar še ne verjameš, da imaš enajst prstov in da ti je kar čez noč izrasel nov prst?“

„„Hm, pa je res čudno! deseti, deveti, osmi, sedmi, šesti prst in na drugej roci pet prstov, jih je zares enajst!““

Kako se z enim žakljem žita naenkrat napolnita dva?

Odgovor: Če se drug v družega postavi.

Kako se s tremi srebrnjaki naredi križ?

Tako vprašaš pričujoče. Trudili pa se bodo zastonj. Potem, ko že nobeden vprašanja rešiti ni mogel, vzemi vse tri srebrnjake ter z njimi na mizo zaznamuj križ.

Kako je mogoče vzeti denar izpod klobuka, ne da bi se klobuka dotaknil.

Položi bakren ali srebrn denar na mizo, pokrij ga s klobukom in reci, da ga boš vzel izpod klobuka, ne da bi se klobuka dotaknil; sezi nato pod mizo, kakor bi hotel denar v roko vloviti rekoč: eden, dva, tri presto! marš! na kar pristaviš, da je denar izginol. Gotovo bo kak radovednež klobuk vzdignil in če se to zgodilo ne bi, poprosiš koga, da vzame klobuk preč. Kakor hitro pa se to zgodi, moreš denar vzeti z mize, ne da bi se dotaknil klobuka.

Stava, katere zgubiti ne moreš.

Prosi koga v družbi, da ti dá srebrni denar ter mu reci, da mu ne bo mogoče na tri vprašanja odgovoriti: „moj srebrnjak“. Stava pa naj bo za omenjeni denar. Pokaži potem dotičniku denar ter ga vprašaj: Kaj je to?

O d g o v o r: „Moj srebrnjak.“ Nato mu pa pritrdiš, da mu je igra znana in da jo

razume ter ga potem iznenadoma vprašaš: Kaj pa mi daš, ako stavo zgubim? Odgovori li: „Moj srebrnjak“, dobro, spravi ga zahvaljujoč se v žep, ako pa tega ne reče, si ti itak stavo dobil.

Dokaz, da je polovica od 12 število 7.

Da moreš to dokazati, zapiši na mizo dvanajst z rimsko številko: XII; ako polovico te številke zbrišeš, ostane ti še VII.

O treh koščkih kruha.

Posluh! Tukaj na mizi imam pod tremi klobuki tri kosce kruha. Zdaj vzamem košček za koščkom ter snem vse tri kosce. Ali glejte! Za malo časa imam zopet vse tri kosce pod svojim klobukom. Kako se more to zgoditi?

Od g o v o r: Ako denem klobuk na glavo.

Kako je mogoče, komu dati kaj v roko, kar vsi vidijo, le dotičnik ne.

K temu je potreba precej zgovornosti, potem je stvar dosti šaljivejša, ker ista obstoji le v tem, da se dotičnemu njegovo lastno uho dá v roko.

**Kako spraviš kakšno reč z roke v roko,
ako ji držiš stegnjeni?**

Položi dotično reč, ki si jo držal v stegnjeni roki, na mizo, obrni se okrog ter jo poberi z drugo stegneno roko; pri tem poslu ti nikakor ni potrebno rok sključevati.

**Kako naj se položi slama, da je nikdo
ne bode mogel preskočiti?**

Položi jo tik stene.

**Kako napraviš, da se ne moreta dva
raniti, čeravno imata sablje v rokah
ter stojita le korak vsaksebi (narazen)?**

Postavi prvega pred vrata, drugega pa za vrata ter je zakleni.

**Da kdo sam vstati ne more, kako se
to naredi?**

Kakor hitro bo tvoj tovariš hotel vstati, vzdigni se i ti in stava je dobljena.

**Ti nikakor ne moreš tega lonca s se-
kiro na mizi ubiti!**

Storí li to, zgubil je stavo, ker lonca ni pobil s sekiro na mizi, nego pred mizo. Stavo bi dobil, ako bi stopil na mizo ter potem s sekiro razbil lonec.

Vrzi v vsak hišni kot po eden oreh, napravi potem v sredi hiše okoli sebe ris (krog), poberi vse orehe, pa ne prestopi risa. Kako boš to napravil?

To je prav lahko. Potem, ko si svojo umetnost naznanil pričujočim in ko že radovedni čakajo rešitve, vzemi kredo ter z njo zarisaj črto sebi okolu pasa; tako lahko greš na vse strani, ne da bi stopil iz kroga.

Kako vzameš denar izpod lonca vode, da tvoj tovariš tega videl ne bo?

Lahko staviš ž njim. Pograbi lonec, pa mu vodo zlij v obraz. Med tem, ko se on briše, ti lahko denar spraviš.

Kako je mogoče iz dobro zamašene steklenice piti vino, ne da bi se odprla ali poškodovala?

Med tem, ko se družba o nemogočnosti tega povarja, natoči si iz jedne steklenice čašico vina ter jo zopet zamaši. Oglej si nato pozorno več polnih in na pol polnih steklenic ter je zopet postavi na prejšnje mesto. Ko pa prideš do une steklenice, iz katere si ravno natočil čašico, reci, da ravno iz te steklenice hočeš piti. Vzemi jo po-

zorno v roké, pritisni čvrsto zamašek, obrni jo ter izlij iz natočene čašice vino v steklenično dolbino (ki se nahaja na dnu vinskih steklenic) in ga v začudenje družbe izpij na njeno zdravje.

II. Spretnost v kartah.

Kako se položi dvanajst kart, da se jih v vsakej vrsti našteje po štiri?

Položi devet kart v tri vrste, v vsakej vrsti so torej po tri karte; ostale tri karte pa izroči komu pričujočih s prošnjo, naj je položi tako, da jih bo se naštelo povsod, t. j. od obeh strani, kakor tudi od zgoraj navzdol in narobe, po štiri. Kako se to zgodi, si menda že uganil. Prva karta položi se namreč na prvo prve vrste, druga na srednjo druge vrste in tretja na zadnjo karto tretje vrste in potem se jih od vseh strani našteje štiri.

Kako ti je položiti štiri kralje, da se bodo videle le njih glave?

Položi gorenjo polovico druge karte na dolenjo polovico prve, gorenjo polovico tretje karte

na dolenjo polovico druge, gorenjo polovico četrte na dolenjo polovico tretje in dolenjo polovico četrte na gorenjo polovico prve. Tako položene karte kažejo na ta način četveroogelnik.

Kako moreš vganiti karto, katero si je kdo drugi zapomnil?

Med tem, ko mešaš karte, zapomni si hitro spodnjo ter mešaj znovič, toda tako, da ti ista karta zmiraj ostane spodaj. Pokaži končno tisto karto gledalcem, daj karte komu drugemu, da je premeša in potem, ko se je tudi to zgodilo, povej, da si je dotičnik zapomnil to in to karto, se vé tisto, ki je bila na dnú.

Kako spoznaš na hrbtu, katere karte so črne, katere rdeče.

Razdeli karte na dva kupčka, v enem naj bodo same črne, a v drugem same rdeče karte; vpogni nato jeden kupček nekoliko navzven, drugi pa nekoliko na vznotraj. Zmešaš li potem karte in je razpoložiš na mizo, bo ti pač kaj lahko spoznati, katere karte so rdeče, katere črne in boš na zahtevanje lahko pokazal črno ali pa rdečo karto.

Samo s tipanjem spoznati, ali je na karti podoba, ali ne.

Vzemi en zvezek kart ter vse one, ki imajo podobo, v sredi prebodi s prav fino iglo. Te karte drži si pred čelo, jemlji karto za karto in jo imenuj, (kar bo ti lahko, če se nekoliko izuriš), ker lahko vsako neopazno v sredi potiplješ.

III. Smešnice in kratkočasnice.

Deset zapovedij za kegljalce.

1. Vrjemi, da jih z enim lučajem lahko vržeš vseh devet.
2. Ne kolni, če ti je kak lučaj izpodletel.
3. Praznuj vsacih „vseh devet“ z litrom vina ali z dvema litroma piva.
4. Spoštuj dobre kegljalce, da se bode tudi tebi dobro godilo na kegljišču.
5. Ne razbijaj kegljišča z bosimi krogljami.
6. Ne plankaj.
7. Plačaj pošteno kegljiščno pristojbino.
8. Ne krati svojemu bližnjemu kegljiških zaslug.

9. Ne želi, da jo tvoj bližnji slabo zažene.

10. Ne želi, da odide tvoj bližnji s kegljišča brez „blaga“.

Izmed vojakov.

Podčastnik (pri ogledovanji): „Novinec Gril, kakšna je ta svetinja, ki jo imate pripeto na prsih?“ Gril (sramežljivo): „To je nagrada, katero sem zadnjič na živinski razstavi dobil za našega vola!“

Iz vojaške šole.

1. Major (precej debel): „Zakaj imajo štabni častniki pehote konje?“ Pešec: „Dobro vem — a ne upam se povedati.“ — Major: „No, torej! Zakaj?“ Pešec: „Zató, ker so za hojo navadno predebeli.“

2. Častnik: „Če stražite za drevesom ter od daleč zapazite sovražne predstraže, kaj boste tedaj storili zaradi boljšega razgleda?“ — Pešec Truden: „Splezal bom na drevo!“ — Častnik: „Na kaj boste ondu posebno pazili?“ Truden: „Da ne padem dol!“ —

Dober odgovor.

Kmetič pride v mesto in osupel ogleduje novo kakor iz tal vzraslo lepo in veliko poslopje. Slučajno pride mimo meščan ter ogovori kmeta: „Vidiš, to je norišnica za kmete!“

„Lej si ga no — torej sem pa prav imel — za meščane bi bila pač še premajhna!“ odgovori kmet ter obrne hrbet oholemu meščanu.

Pri novačenju.

Častnik: „H kateremu polku pa želite biti uvrščeni?“

Novinec: „Ponižno prosim — milostni gospod, najljubše bi mi bilo k — veteranom!“

„Koliko ste stari?“ — „Ne vem! Štirideset let sem sicer na sveti; ali koliko sem bil tedaj star, ko sem se porodil, vam pa res ne vem povedati!“

Čudni naslov.

Nekoč je iz Trsta prišlo pismo s tem-le naslovom:

Na
tistga meskonta k ima na konc Šutne oštarijo k
zna na hrmonke špilat
u Kamniku.

Častnik: „Petek! Zakaj je vojakom prepo-vedano pri vožnji skozi tunél glavo iz železniškega voza moléti? P e t e k: „Da se tunél ne bi poškodoval.“

Bogaboječ kmet je tolažil svojo umirajočo ženo, češ, da jo kmalu angeli ponesó v naročje Abrahamovo. „To je dobro in prav“, milo in tiho ječí nesrečna bolnica imajoč hud protin v nogah, „saj iti itak ne bom mogla.“

V upravníštvu.

„Prosim, po ‚Slovenski Narod‘ sem prišel!“ dejal je preprost naročnik vstopivši v uredništvo.

„Obžalujem! Ni še ves dotiskan!“

„Nič za to!“ prosi nadalje naročnik. „Naj pa dajo vsako črko posebej; saj tako počasi berem, ker nisem ‚študiran!‘“

Kaj vse ljudje zahtevajo.

V nekej vasi iznenadil je umetnik kmete z mnogimi čudeži, najbolj pa, ko je napravil, da je osemnajstletna deklina izginila. Prileten kmet to opazivši se mu približa: „Dobri gospod, ne bi-li hoteli napraviti, da bi moja stara izginila?!“

Malo kedaj.

Pri spovedi vpraša spovednik med drugim dijaka, ali pač vsak dan pred obedom in po obedu moli.

„Malokedaj!“ odgovori dijak.

„I zakaj ne?“ zahudi se spovednik.

„Ker malokedaj obedujem!“

O zvitem ciganu.

Lakomni kmet najame cigana, da mu pomaga otavo kositi. Vstaneta zgodaj in do zajutrka delata pridno. Po zajutрку reče cigan kmetu: „Zdaj pa še lahko opraviva kosilo, ker so jedila tukaj, pa se nama potem ni treba z jedjo muditi.“ — Kmet dovoli; a po jedi meni še vedno lačen cigan: „Veste, da je najbolje, če še opraviva večerjo, potem sva brez skrbi.“ — Ko vse povžijeta in izpijeta, hoče kmet iti kosit, cigan pa se vleže v senco. — Ko ga kmet venomer sili delat, odvrne mu ta: „Ni moj oče, ni moj ded nista nikdar po večerji šla na delo, pa bi naj jaz šel?“ Izgovoril je ter ostal v senci.

Pomoč zoper pijančevanje.

Ko je pijanec necega večera precej vinjen prišel domu in v svoji ženi videl dve, se je tako prestrašil, da se je do cela odvadil pijančevanja.

Dobro ga je zavrnil.

V ozki ulici treščita dva skupaj. „Osel!“ zakriči prvi. „To ne morem biti jaz, ker sem profesor na živinozdravniški akademiji; ako pa ste potrebni moje pomoči, ustrežem vam rad takoj!“

Iz otroškega življenja.

1. Učitelj: Koliko je dvakrat štiri? — Učenec: Šest. — Učitelj: Takó! Ako ti oče dadé štiri zaušnice, koliko so ti jih dali! — Učenec: Štiri. — Učitelj: In potlej ti dadé še štiri, koliko jih imaš potem? — Učenec: Potem jih imam zadosti.

2. Oče: „Ivan! Danes se ne smeš iti kopat, ker tožiš, da te trebuh boli!“ — Ivan: „Oj oče, to nič ne škodi, saj znam na hrbtu plavati.“

Človek ne more vsega vedeti.

Meščan: „No prijatelj, koliko hodá je še do Dobrove?“ — Kmet: „Od Dobrove do nas je dobro uro, ali koliko je od nas do tja, pa res ne vem, ker se od doma vselej vozim, a nazaj poleg polnega voza koračim!“

V tobakarni.

„Prosim, dajte mi deset smodek!“ — „Kakošnih?“ — „Za kadenje!“

Kdaj se je prvič grešilo?

„No, Francek, ali mi veš povedati, kdo in kdaj je prvi grešil.“ — „Adam in Eva jeseni v raji.“ — „Kaj, jeseni? Čemu jeseni?“ — „Ker so bila jabelka zrela.“

Iz šole.

Učitelj: „Povej nam, Janezek, zakaj se ljudje pokopavajo tako globoko, kadar umrjó?“ — Janezek: „Ljudje se zato pokopavajo seženj globoko, da bi po smrti ne strašili!“

Raztresenost.

Propovednik, ki je bil jako raztresen, bral je nekdam na prižnici zgodovino ustvarjenja. Bral je tako-le: „Bog je poslal Adamu trdno spanje, in ko je bil zaspal, vzel mu je eno izmed njegovih reber in je iz rebra naredil Evo“, — tu je list preobrnil — „in bila je tristo vatlov dolga, petdeset vatlov široka in trideset visoka.“ Namesto jednega lista obrnil je dva, ter čital o velikosti Noetove ladije.

Na gospodarski šoli.

Učitelj: „Kdaj je najlepši čas, da se tresejo jabolka?“ — Učenec: „Kadar je gospodar z doma, varuh spi in je pes priklenjen na verigi!“

Pred sodiščem.

Sodnik: „Toženi ste, da ste rekli gospodu Brglezu tat. Ali je to res?“ — Toženec: „Ne, go-

spod sodnik! Rekel sem samo, da bi bil našel svojo listnico, katero sem izgubil, ko bi mi je ne pomagal on iskati.“

V brivnici.

Brivec: „Ali se ne bojite, da bi vas urezal?“
— Gospod: „Kaj bi se bal; saj ne bom jaz kriv!“

Ko je nekoč ves dan deževalo, dejal je nekdo prijatelju: „Nocoj po noči bo še najlepši dan!“

Književni pogovor.

„Katero berilo vam je najljubše?“ vprašal je nekdo znanega tukajšnjega debeluha.

„I nu, najrajše berem jedilne liste.“

Sveti Janez — muzikant.

Ženin z nevesto pride h gospodu župniku na izpraševanje. Med drugim praša gospod župnik ženina: „Kaj je bil sveti Janez Nepomuk?“

Ženin dolgo premišlja in premišlja, a ker se nikakor ne domisli, pomaga mu gospod župnik: „No, mu — (mučenik)!“

„Muzikant!“ zadere se nevednež, meneč, da je pravo pogodil.

Pri sodišču.

Sodnik: „Zakaj ste pa svojo ženo s palico pretepli?“ — Zatoženec: „Ker nisem imel drugega pri rokah!“

Težavno delo.

„Kaj pa delate, gospod?“ — „Premišljam.“
— „Kaj pa premišljate?“ — „Nič!“

Samo pravljica ali resnica?

Pripoveduje se na Češkem in Poljskem, da je hudič, ko ga je Bog pahnil iz nebes, s tako silo padel na zemljo, da se je ves raznesel ter da so se deli njegovega trupla razleteli na vse kraje. Glava je bajé padla na Špansko, srcé na Laško, trebuh na Nemško, roké na Turško in v Tartarijo in nogé na Francosko. To je bajé vzrok, da Francozi tako radi skačejo in plešejo, da so Turci tako ropa in krvi željni, Nemci tako požrešni, Lahi tako izdajljivi, Španci pa tako oholi. — Samim Slavjanom ni nič pripadlo, le tablica, katero je vrag med padcem imel pri sebi, zletela je v njih deželo, da se na njo zapisujejo tuji grehi, za katere se je toli pokoriti Slovanom.

Pri preskušnji.

Profesor: „Čemu se je Brut zaletel na meč, in se sam prebodel?“ — Učenec: „Ker takrat še ni bilo revolverjev, da bi se bil ustrelil.“

Velika redkost.

Dva zakonska sta praznovala srebrno poroko. Pri tej slavnosti se je posebno poudarjalo, da se ves čas svojega zakonskega življenja nista sporekla. — Dostaviti pa moramo, da sta bila oba gluhonema.

Najpotrebnejši zakrament.

Župnik: „Povej mi, Marijca, kateri je najpotrebnejši zakrament?“ — Nevesta: „Meni je pač najpotrebnejši zakrament sv. zakon.“

Pri sodišču.

Sodnik: „Kaj so vaši roditelji?“ — Zatoženec: „Oče je Janez, mati pa Urša.“

Sodnik: „Že desetokrat imam opraviti z vami zaradi tatvine!“ — Zatoženec: „Kaj morem jaz za to, da ne dobite kake druge službe?“

Saj smo vajeni.

„Vojaki ste pa res ubožčki. V boji vas vsaka krogla lahko ubije!“

„Kaj bo to; saj smo že vajeni!“

Koliko reči je h krstu treba?

„Koliko reči je h krstu potrebno?“ vpraša gospod župnik dekle pri izpraševanju. — „Tri!“ — „Kaj?“ zahudi se župnik, „kaj ne znaš katekizma bolje? H krstu sti potrebni samo dve reči, namreč: voda in beseda Božja!“ — „Pa dete“, seže dekle gospodu župniku v besedo.

Ne morem.

Mati (desetletnemu sinčku): „Janez, ali te ni sram, ker se vedno z roko po glavi praskaš?“
Janez (jokaje materi): „Z nogo se vender ne morem.“

Nemogoče.

Brezzobi ženi, ki je kričala nad soprogom, dejal je ta: „Drži jezik za zobmi!“

Ne znam pisati.

Oče: „Zapiši si nauke, katere dobiš od roditeljev svojih in učiteljev, dobro v srce!“ Sin: „Ali, dragi oče, kako pa naj si je zapišem, ko pisati ne znam?“

Krivo razumel.

„Človek ne živi od samega kruha“, čital je nekdo v svetem pismu; šel je torej ter ukral svojemu sosеду — tolsto gos.

Resnično.

Meščan dojde do kmeta jezdečega na oslu in ga vpraša: „Kam pa vidva?“

„Sedaj smo trije“, odgovori ogovorjenec.

V tihi noči.

Vinjen dijak je kričal v noči domov gredé: „Kde dom je moj?“ Razjaren policaj ga zagradi tolažeč: „Čakajte, to izveste na rotovži!“

Dovtip v krčmi.

„Ali si že slišal, da sem ga trikrat s sekuro po glavi udaril ter mu jo popolnoma razbil?“

„Boš pa zaprt!“

„Kaj še, saj je bil žebelj!“

Moder policaj.

Policaj je pograbil v noči nepravlega.

„Ali ne vidite, da jaz nisem pravi“, izgovarja se ulovljeni.

„Nič ne dé“, zavrne ga policaj. „Kedar ujamem pravlega, bomo pa vas izpustili.“

Nevednost.

Sinček hišnega posestnika vpraša, videč sneg odmetavati s strehe, svojega očeta: „Zakaj pa odmetavajo sneg s strehe?“

„Zato, da bi se nam streha ne udrila!“

„Aha! Kaj ne, oče, po cestah ga pa odmeta-
vajo zató, da bi se zemlja ne udrila?“

Neprimeren odzdrav.

Gospod župnik v Medvedovem Rebru je imel navado, da se je vselej po dokončanem pouku od svojih učencev poslovil z znanim izrekom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, a učenci so odgovarjali: „Na vse veke. Amen.“ Nekoč pa, ko so učenci gospoda župnika hudo razjarili, ni se poslovil prijazno, temveč jih pokaral prav ostro in na-
posled pristavil: „Ako se ne poboljšate, ostanete vsi bedaki!“ Učenci, neumni dečki, pa so eno-
glasno zakričali: „Na vse veke. Amen!“

Tolažba.

„Kaj jokaš, prijatelj?“ vpraša nekdo starega strežaja. — „Oh, mojega gospoda tako zelo noga boli, da mu jo bodo morali odrezati.“ — „Kaj boš zato žaloval, boš vsaj samo eden čevelj snažil!“

Bistroumno vprašanje.

Nekoč je trgovec Brglez pripovedoval družbi med obedom, da so se za rusko-turške vojske sveče jako podražile. — „Moj Bog“, vprašala je na to škrbasta gospica, „ali so se Rusi s Turki pri luči topli?“

O čudnem bolniku.

Zdravnik: „Ali vam je kaj bolje?“ Bolnik: „Nekoliko mi je že odleglo.“ — Zdravnik (ogleduje bolnika): „Ali, za božjo voljo; zakaj ne poveste, da vas krč lomi, glejte kako ogromne krčne žile imate na nogah!“ — Bolnik: „Oh, gospod zdravnik, te žile imam še le od teh dob, odkar nosim nove višnjeve nogavice!“

Nek ljubljansk, prav zgovoren in okreten trgovec je hvalil nedavno gospici svileno robo rekoč: „Verujte mi gospica, obleka iz te fine svile Vam bo trpela večno, in potem si ž nje lahko daste narediti še predpasnik ali pa kako oblačilce svojim lepim otročičem!“

Katera žival najložje mraz prebije?

„Bolha! Kajti ona celo v najhujšem mrazu v srajci skače.“

Iz šole.

Učitelj: „Povej nam, Jože, kaj vemo znamenitega o jelenu?“ — Jože: „Najznamenitejše pri jelenu je —.“ — Učitelj: „No!“ — Jože (po daljšem razmišljanji): „Da ima — prednji nogi zadaj.“

IV. Zastavice.

Komu se mora vsak človek odkriti?

Odgovor: Tistemu, ki nam lase striže.

Ni človek, a v človeškeji obleki hodi. Kaj je to? — (*Bolha.*)

Kdo ni bil rojen, pa je umrl? — (*Adam.*)

V čim sta si podobna jezični doktor in pa kolo? — (*Oba je treba mazati.*)

Kaj je v cerkvi nepotrebno? — (*Streha nad prižnico.*)

Kaj je v mašnih bukvah črez božjo besedo. — (*Trak v mašnih bukvah.*)

Kaj je višje kot nebo? — (*Cerkvena vrata, ker nebó prenašajo skozi nje.*)

Kje se voda najdražje prodaja? — (*V lekarni.*)

Zakaj kozarce pomivajo? — (*Ker jih prati ne smejo.*)

Kdo je v cerkvi najbolj radoveden? — (*Tisti, ki pri maši streže, ker privzdiguje mašni plašč.*)

Katera palica je najtežja? — (*Beraška palica.*)

Koliko črk ima sveto pismo? (*Deset.*)

Kaj je prej, mož ali brada? — (*Mož je za brado.*)

Kedaj Kristus ni bil ne v nebesih ne na zemlji? — (*Ko je visel na sv. križi.*)

Pet krav za desetak, po čem pridejo ena k drugi? — (*Po parkljih.*)

Kaj je na Dunaji po sredi? — (*Četrtek.*)

Kateri svetnik še ni v nebesih? — (*Sveti Gre-gor.*)

Kateri podplati najdalje trpé?
O d g o v o r: Človeški.

Nič ni zakrivil, pa ga vender ljudje zapi-
rajo? — (*Denar.*)

Kdo nosi svojega gospoda in gospod njega
nosi? — (*Črevelj.*)

Veliko oči imam, pa vender ne vidim nič;
iz vsacega očesa mi raste rep, kdo sem? —
(*Krompir.*)

Kje ribe oznanjujejo pokoro? — (*V pratiki.*)

Kateri svetnik je živ v cerkvi? — (*Ki ima
črva v sebi.*)

Ima dušo in telo, pa vender ni živo, kaj
je to? — (*Svetilnica.*)

Kdo vidi več: tisti, ki ima eno oko, ali tisti, ki ima dve očesi?

Odgovor: Tisti, ki ima eno oko, kajti on vidi pri onem dve očesi.

Katera bojazen je neutemeljena? — (*Da bi davkarija pozabila davkoplačevalcem predpisati in od njih izterjati davek.*)

Katera žival je najmočnejša?

Rešitev: Polž, ker sam svojo hišo nosi.

Kaj se črevljarju najbolj gnjusi? — (*Brusni kamen, ki ga vselej opljuje.*)

Katera starka ima največ zob? — (*Ura.*)

Kje je Adam motiko pustil? — (*Na držalu.*)

Kedaj je človek brez glave v hiši?

Rešitev: Kedar skozi okno gleda.

Zakaj vol v mesnici visi? — (*Zató, ker je vro prekratka, sicer bi stal.*)

Kapico ima, a glave nima, kaj je to? — (*Želod.*)

Vem za ženo, ki ni bila rojena, ter nje sin je poprej sesal, nego mati? — (*Eva.*)

Mrtvec živega nosi? — (*Glavnik.*)

Zakaj ima mlinar bel klobuk? — (*Zato, da se pokriva.*)

Kaj ni prav, pa vender ni greh? — (*Leva rokavica na desnej roki.*)

Kdaj seje kmet repo?

Odgovor: Nikoli; seje le repno seme.

Kdo je na svoji materi drva sekal?

Odgovor: Prvi človek Adam.

Svet ni imel, Bog ni imel, in hlapec je svojemu gospodarju dal. — (*Sv. krst, kadar je namreč sv. Ivan Krista krstil v reki Jordanu.*)

Katero oko bi človek najložje pogrešal?
Odgovor: Kurje oko.

Kdo hodi pod vodo, pa vender ni moker?
Odgovor: Tisti, ki na glavi vodo nosi.

Kaj ima največ voglov? — (*Rešeto.*)

S čim se cerkve pokrivajo? — (*Z ničem, saj jih vidimo.*)

Česa Bog ni mogel ustvariti? — (*Dveh hribov brez doline.*)

Kaj vidi kralj malokdaj, kmet pa vsaki dan?
— (*Človeka sebi enakega.*)

Koliko jajc moreš na tešče snesti? — (*Eno samo.*)

Kaj je hitreje ko blisek? — (*Misel.*)

Kakšnih kamnov je največ v Savi? — (*Mokrih.*)

Kdo pride zjutraj najprvi v cerkev? — (*Ključ.*)

Katerega meseca klepetajo babe najmanj? — (*Svečana, ki ima samo 28 dni.*)

Kateri mesec je najkrajši? — (*Maj, ker se samo s tremi črkami piše.*)

Če bi se peterim ljudem pet jajc v skledi na mizo postavilo, kako bi mogel vsak eno jajce vzeti in bi nazadnje vendar še eno v skledi ostalo? — (*Zadnji bi moral skledo z jajcem vred vzeti.*)

Kaj naredi vino v kozarci? — (*Mokro.*)

Vsaki me želi, pa kadar me ima, ga težim?
— (*Starost.*)

Katera riba je najbolj dolga? — (*Polenovka; glavo ima na Holandskem, život pa kdo ve kje.*)

Belo je, pa ni dan, črno je, pa ni noč, zeleno je, pa ni trava, rep ima, pa ni krava, kaj je to? — (*Sraka.*)

Zakaj je zemlja v Celji večja, kakor v Ljubljani? — (*Zato, ker v Celji več testa vzamejo.*)

Kaj stoji med hribom in dolino? — (*Besedica in.*)

Kako se naredi, da v sobi vsi vidijo luč, samo gospodar ne? — (*Na glavo se mu postavi.*)

K jedi pridem sito, od jedi grem lačno, kaj sem? — (*Skleda.*)

Kako se razloči modrijan od bedaka? — (*Po umu.*)

Kdo ne bo nikoli velik tat? — (*Kdor le majhne reči krade.*)

Pri belem dnevu se ti prikažem, pa me ne vidiš, v črni noči se ti prikažem in sem ti luč? — (*Zvezde.*)

Katera je najmočnejša pijača? — (*Voda, ki mlinska kolesa goni.*)

Kaj ima začetek in konec? — (*Te bukvice.*)

Kaj ima začetek, konca pa ne? — (*Zadej odtrgane bukve.*)

V začetku ima štiri noge, če dalj časa živi, dve, v starosti pa tri? — (*Človek.*)

Katere reči solnce pod milim nebom ne more obsijati? — (*Sence.*)

Kaj ni prav? — (*Če si kdo levi čevelj na desno nogo obuže.*)

Zakaj ženskam brada ne raste? — (*Zato, ker zmeraj klepečejo in bi nemogoče bilo jih briti.*)

Kje sedijo ženske, kadar gredó v toplice? — (*Kadar gredó, nikjer.*)

Kateri rokodelci hodijo vedno rakovo pot? — (*Vrvarji.*)

Kaj je rujavo ali pa črno, pa se samo obeli kot sneg? — (*Lasje.*)

Kedaj zajca zobje bolé? — (*Kadar ga pes grize.*)

Polno je tako težko, kakor prazno, prazno pa tako težko, kakor če bi bilo polno? — (*Kovaški meh.*)

Katera ura nima koles, pa vendar ure kaže? — (*Solnčna ura.*)

Na kateri cesti ni nič kamenja? — (*Na rimski cesti.*)

Na kateri strani ima lisica največ dlake? —
(*Na unanji.*)

Kdaj skazujemo peči več časti, poleti ali pozimi? — (*Poleti, zakaj pozimi ji vsak hrbet obrača.*)

Zakaj žró gosi tako rade travo, pa ne sena? — (*Zato, ker so jo njih sprednice tudi tako rade žrle.*)

Nekdo razdeli štiri jajca med tri ljudi tako, da nobeden več ne dobi kakor drugi, kako je to mogoče? — (*Drugi je dobil dve jajci.*)

V čem sta osel in dan podobna? — (*V tem, da se oba siva rodita.*)

Na celem svetu sem sam, sem bil včeraj in bom jutri? — (*Danes.*)

Iz zemlje pridem, pa oblečem vsacega kralja, cesarja kako tudi berača? — (*Platno.*)

Kako more kdo obogateti? — (*Če veliko zasluži, pa malo potrebuje.*)

Kaj je pri človeku najbolje in najhuje? — (*Jezik.*)

Kaj enemu na noge pomaga, drugemu pa vrže? — (*Vino.*)

Pridem od življenja, nimam življenja, pa znam vendar vsakemu odgovoriti? — (*Pero.*)

Kje so rastle prva drevesa? — (*Na zemlji.*)

Kdaj dela bedak pametno? — (*Kadar molči.*)

Kdo hodi s šestimi nogami vendar samo po štirih? — (*Ježdec.*)

Rodil me je gozd, hišo osnažim; kadar začnem delati, se mi vse umika? — (*Metla.*)

Kako more kdo poleti v senci iz Ljubljane v Kranj jezdit, ko solnce sije? — (*Kjer ni sence, mora peš hoditi.*)

Kdaj je kmetom najbolj dolg čas? — (*O kresu.*)

Kaj bi storil, da bi te pozimi ne zeblo v prste? — (*V pest bi jih stisnil.*)

Kaj je to: Letí, pa nima perutnic, gre, pa nima nog, leži pa nima života? — (*Sneg.*)

Kaj je najbolje na človeku? — (*Koža, ki ga skup drži, da ne razpade.*)

Kaj je čez dobro vest in čez zdrav život? — (*Čez dobro vest ni nič, čez zdrav život pa je koža.*)

Kdaj je dobro samemu biti? — (*Pri dedščini.*)

Kaj je najbolje pri telečji glavi? — (*Tele.*)

Kje se snide največ lisic? — (*Po zimi pri krznarji.*)

Kje si voščijo lisice in zajci lahko noč? — (*Pod milim nebom.*)

Katere sveče goré dalj, lojeve ali voščene? — (*Oboje goré vedno krajše.*)

Kakšen razloček je med jezičnim dohtarjem in pa kolesom? — (*Oba je treba mazati.*)

Kateri rokodelski izdelek ima največ kupcev? — (*Klobuk.*)

Eno smo dvoje, toda če se skup stisnemo, razdvojimo vse, kar v nas pride? — (*Škarje.*)

Kateri prodajalci ne plačujejo na sejnih nič štantnine? — (*Tisti, kateri sijale prodajajo.*)

Ali ti je mogoče z lesom voz naložiti, da bi ne bilo nič ravnega, nič krevljastega na njem? — (*Morem, z lesenimi kroglijami.*)

Kaj teče po poti, pa nima ne mesa ne krvi?
— (*Kroglja za kegljem.*)

Kaj gre skozi potok, pa se ne zmoči? —
(*Solnce.*)

Štiri sestre tekó, pa nobena ne more druge
doteči; po eni poti tekó, pa vsaka vidi, da se ne
more nobena izpodtakniti; kaj je to? — (*Kolesa
pri vozu.*)

Katera voda dostikrat goljufa? — (*Ženske
solze.*)

Kdo je železo? — (*Rja.*)

V kateri kozarec je najbolj natakati? — (*V
prazni.*)

Slepec je videl zajca teči, kruljec skoči za
njim in nagec ga vtakne v žep; kaj je to? — (*Laž.*)

Kaj je najtežje? — (*Sebe poznati.*)

Kaj je največa lepota materna? — (*Dobri otroci.*)

Kdaj začno mlade race plavati? — *Kadar jim dna pod nogami manjka.*)

Zakaj nove hiše zidajo? — (*Zato, ker stare mladih nimajo.*)

Kakošen razloček je med tem, ki potrka, in onim, ki odpre? — (*Vrata.*)

Kaj stori 12 aposteljnov skup? — (*En tucat.*)

Ali sme kdo v zakon vzeti taščo bratove žene? — (*Ne, ker je to njegova lastna mati.*)

Kateri konj vidi zadej tako dobro kakor spredej? — (*Slepi.*)

V katere sode se vino ne more devati? — (*V polne.*)

Kdo je najhitrejši malar? — (*Ogledalo.*)

Kaj je narejeno, pa se vender še vsaki dan dela? — (*Postelja.*)

Koliko žeblicev potrebuje dobro podkovan konj? — (*Nobenega.*)

Kateri ljudje ne storé drugoga nič, kakor pobijajo in moré, pa se jim vender nič ne zgodi? — (*Mesarji.*)

Kaj je v zraku, v ognju, vodi in zemlji pa ne? — (*Črka r.*)

O punktiranji ali geomanciji.

Punktiranje je stara iznajdba Arabcev in obstoji v tem, da se iz gotovih po naključji narejenih pik vedežujejo prihodnje ali skrite reči. V tej umetnosti se je tako-le vaditi:

Potem, ko se izbere vprašanje, na katero kdo želi odgovor, naredé se s črnilom, kredo ali svinčnikom od desne na levo stran štiri vrste pik, ne da bi se pri tem brojilo. Potem se preštejejo pike posameznih vrst; ako je njihovo število liho ali neravno, zapiše se za vrsto ena ničla (0), ako je pa število sodo ali ravno, pa dve ničli (00). Tako nastane podoba, ki se poišče na sledeči geomantiški tabli (str. 76) v gorenji vrsti, kjer je pa le s pikami zaznamovana. Gre se od nje s prstom v ravni črti navzdol tako daleč, da se pride do tiste vodoravne črte, pred katero stoji na levo številka dotičnega vprašanja. Tukaj se nahaja črka

in na to se poišče tista razpredelnica (tabela) odgovorov, nad katero stoji ista črka pisana. V tej tabeli nahaja se zopet prej dobljena podoba in poleg nje stoji tudi odgovor na predloženo vprašanje.

Primer :

Nekdo želi dobiti odgovor na vprašanje št. 10:

„Bo nameravan zakon srečen?“

Vzemimo, vprašalec je naredil nastopne štiri vrste pik:

. . . . .	=	8 pik, torej	00
. . . . .	=	10 „ „	00
. . . .	=	4 „ „	00
. . . . .	=	9 „ „	0

S teh pik nastala podoba na desni strani nahaja se na geomantiski tabli kot 5. odzgor, ako se kaže od nje navzdol do vodoravne črte, pred katero stoji številka 10, (to vprašanje je namreč deseto), najde se črka N, potem se pogleda v tabeli odgovorov N in tam stoji podoba

00

00

00 v peti vrsti in ob enem tudi odgovor:

0

„Drži se te ženitve, ž njo si pripraviš svojo srečo.“

Vprašanja, na katera se more punktirati:

1. Bo se moja želja spolnila?
  2. Bom srečno izpeljal svoj namen?
  3. Bom imel dobiček ali izgubo?
  4. Bom potoval v tuje dežele?
  5. Se vrne odsotni zopet?
  6. Bom dobil vkradeno reč nazaj?
  7. Je moj prijatelj zvest?
  8. Ali naj potujem, ali ne?
  9. Me li ljubi?
  10. Bo nameravan zakon srečen?
  11. Kakšno ženo bodem dobil? (Kakšnega moža bodem dobila?)
  12. Bo porodila sina ali hčer?
  13. Bo bolnik ozdravel?
  14. Bo jetnik oproščen?
  15. Bom danes srečen (-čna) ali nesrečen (-čna)?
  16. Kaj pomenja moja sanja?
-

Geomantiška tabla.

*	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
1	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p
2	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	a
3	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	a	b
4	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	a	b	c
5	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	a	b	c	d
6	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	a	b	c	d	e
7	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	a	b	c	d	e	f
8	h	i	j	k	l	m	n	o	p	a	b	c	d	e	f	g
9	i	j	k	l	m	n	o	p	a	b	c	d	e	f	g	h
10	j	k	l	m	n	o	p	a	b	c	d	e	f	g	h	i
11	k	l	m	n	o	p	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
12	l	m	n	o	p	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
13	m	n	o	p	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
14	n	o	p	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
15	o	p	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
16	p	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o

A.

- ⋮ Tvoja želja bo se ti spolnila.
- ⋮ Pomenja žalost.
- ⋮ Varuj se, ta dan lahko ponesrečiš.
- ⋮ Jetnik umira, njegovi prijatelji ga zapuščajo.
- ⋮ Bolnik bo to pot še ozdravel.
- ⋮ Porodila bo lepo hčerko.

- ∴ Prihodnja tvoja žena je dobra in zelo prijazna.
- ∴ Ako se oženiš, nakoplješ si mnogo sovrastva.
- ∴ Ogibaj se tega ljubimca (-ke), ker ni odkritosrčna (-en).
- ∴ Ne potuj, ker sicer ponesrečiš.
- ∴ Vaju veže pravo prijateljstvo.
- ∴ Vkradene reči ne doboš nikoli več.
- ∴ Vrnil bo se ves vesel.
- ∴ Ostal boš tukaj in boš se tega veselil.
- ∴ Bog bo te v tej reči blagoslovil.
- ∴ Nisi srečen, pa ne obupaj, vse bo še bolje.

B.

- ∴ Bližnjo tvojo srečo bodo ti hudo zavidali.
- ∴ Opusti svoj namen.
- ∴ Odbili ti bodo neko prošnjo.
- ∴ Trdno veruj, da boš le tamkaj srečen.
- ∴ Težko, da bi svojo prostost zopet dobil.
- ∴ Bolnik nerad zapušča svet.
- ∴ Porodila bo prav brihtnega sinčka.
- ∴ Dobil boš zarjavelo devico.
- ∴ S tem zakonom se boš osrečil.
- ∴ Zaupaj ljubici, ona je odkritosrčna.
- ∴ Nebesa bodo te obvarovala.
- ∴ Varuj se ga, ker je hinavec.
- ∴ Vkradeno reč dobil boš nazaj.

- ∴ Neka ljuba ga zadržuje, da ne pride.
- ∴ Tukaj ti ni obstanka, torej odpotuj.
- ∴ Ne stori tega, ker ne boš imel nobenega dobička.

C.

- ∴ Dosegel boš velik dobiček.
- ∴ Jako neugodno.
- ∴ Dobil boš, kar si želiš.
- ∴ Pomenja spravo z neprijateljem.
- ∴ Varuj se ta dan, sicer boš moral trpeti.
- ∴ Težko, da bi se jetnik rešil.
- ∴ Bolnik bo popolnoma ozdravel.
- ∴ Z velikimi bolečinami bo porodila hčer.
- ∴ Nima dosti pameti.
- ∴ Opusti to ženitev, ker bi ti škodovala.
- ∴ Ogiblji se te ljubezni, ker ti je v nesrečo.
- ∴ Ne podajaj se na pot, tvoj trud je zastonj.
- ∴ Tvoj prijatelj je zvest in kreposten.
- ∴ Preč je preč, kar je izgubljeno, je izgubljeno.
- ∴ Potovalca čaka bolezen.
- ∴ Kjer sedaj bivaš, ostal boš zmiraj.

D.

- ∴ Dobro mu gre na ptujem.
- ∴ Loti se dela, imel boš dvojnat dobiček.
- ∴ Tvoja nesreča bo se spremenila v srečo.
- ∴ Odjenjaj, sicer zagaziš v revščino.

- ∴ Pri tvojem podjetji bo ti dosti zaprek na poti.
- ∴ Opusti svoj načrt.
- ∴ Jetnik bo rešen.
- ∴ Bolnik se bliža svojemu koncu.
- ∴ Porodila bo sina, ki ji bo na veliko veselje.
- ∴ Ne visoke, nego dobre obitelji hči je, ki jo doboš za ženo.
- ∴ Stopi v zakon, ker bo te osrečil.
- ∴ Ti njo ljubiš, ona pa tebe ne.
- ∴ Potovanje prinaša ti srečo, ne odlašaj.
- ∴ Licemerec je, bo te prevaril.
- ∴ Z malimi stroški dobil boš vkradeno reč nazaj.
- ∴ Dotičnik je mrtev.

E.

- ∴ Potovalec povrne se kasneje kakor si misliš.
- ∴ Ostani pri svojih prijateljih, pri njih se ti bo dobro godilo.
- ∴ Dobil boš, kar iščeš.
- ∴ Nesreča te zasleduje, pa bodi srčen.
- ∴ Tvoja želja se bo izpolnila.
- ∴ Varuj se, to ti provzroči nemir.
- ∴ Imaš sovražnike, ki ti le hudo želé.
- ∴ Vjetnik umira bede.
- ∴ Bolnik bo kmalu ozdravel.
- ∴ Porodila bo hčerko, ki bo ji v veliko veselje.
- ∴ Lehkomiselno osebo boš dobil v zakon.
- ∴ Opusti ženitev, sicer obubožaš.

- ∴ Ljubi druge; ne veruj.
- ∴ Opusti potovanje, sicer prideš v nevarnost.
- ∴ Odkritosrčen je in resnicoljuben.
- ∴ Vkradene reči ne boš dobil nazaj.

F.

- ∴ Vkradena reč bo se ti povrnila.
- ∴ Izselenec je mrtev in pokopan.
- ∴ Na ptujem te čaka sreča.
- ∴ Preti ti nesreča.
- ∴ Srečno, pričakuj z veseljem.
- ∴ Tvoja želja se ti ne bo izpolnila.
- ∴ Pomenja nevarnost in tugo.
- ∴ Opusti svoj namen, osoda ti ni mila.
- ∴ Bo zopet prost.
- ∴ Bolnik bo zopet ozdravel.
- ∴ Porodila bo brihtnega, lepega sina.
- ∴ Tvoj mož bo srednjega stanu, toda jako bogat.
- ∴ Opusti svoj naklep, če ti je mir in pokoj mil.
- ∴ Njena ljubezen je trdna.
- ∴ Podaj se veselo na delo, ker sreča ti bo mila.
- ∴ Tvoj dozdevni prijatelj pripravlja ti pogin.

G.

- ∴ Ta prijatelj je boljši od vseh drugih.
- ∴ Vkradene reči ne dobiš nikoli več.
- ∴ Povrnil se bo.

- ∴ Ostani v deželi ter se pošteno živi.
- ∴ Ne boš dosegel dobička.
- ∴ Le nesreča; z naporom boš jo premagal.
- ∴ Pusti vso nado.
- ∴ Nebesa bodo te obsipala s srečo.
- ∴ Ta dan boš slavno premagal sovražnike svoje.
- ∴ Jetnika bo rešila samo smrt.
- ∴ Bolnik bo ozdravel.
- ∴ Hčer, ki bo le malo časa živela.
- ∴ Prihodnja žena tvoja bo sramežljiva.
- ∴ Obžaloval boš svoj zakon.
- ∴ Opusti to ljubezen, ker sicer boš nesrečen.
- ∴ Potovalca napadla bo bolezen.

H.

- ∴ Nastopi potovanje, dosegel boš svoj cilj.
- ∴ Dozdevni prijatelj je tvoj sovražnik.
- ∴ Vkradene reči ne dobiš nikoli več.
- ∴ Posebni vzrok ga zadržuje.
- ∴ Na ptujem ti cvete sreča.
- ∴ Opusti svoj naklep, ker bo ti spodletel.
- ∴ Ne obotavljaj se, čaka te velika sreča.
- ∴ Ne lahko, premisli se.
- ∴ Tvoja želja bo se ti izpolnila.
- ∴ Ta dan ti je osoda mila.
- ∴ Rešen bo iz sužnosti (vjetja).
- ∴ Bolnik bo umrl.

- ∴ Z bolečinami bo porodila sinka.
- ∴ Gliha vkup štrih (tat se s tatom druží).
- ∴ Opusti to ženitev, spravila bi te na nič.
- ∴ Ljubi te resnično, zvesto in odkritosrčno.

I.

- ∴ Ljubezen je velika, toda sledil ji bo kes.
- ∴ Opusti potovanje.
- ∴ Prijatelj ti je zvest in vdan.
- ∴ Dobil boš vkradeno reč nazaj.
- ∴ Odsotni se vrne vesel in zdrav.
- ∴ Na ptujem ti cvete sreča.
- ∴ Tvoja sreča spremenila bo se v nesrečo.
- ∴ Dobil boš, kar si želiš.
- ∴ Čaka te nesreča.
- ∴ Preteča nesreča bo se odstranila.
- ∴ Ta dan bodi previden; imaš dosti sovražnikov.
- ∴ Vjetnik bo v kratkem umrl.
- ∴ Bolnik nadeje se skorajšnjega ozdravljenja.
- ∴ Porodila bo ljubeznjivo hčerko.
- ∴ Prihodnja tvoja žena ne bo ti na srečo.
- ∴ Opusti svoj naklep; ženitev bila bi nesrečna.

J.

- ∴ Po dolgem prepiranji bo se reč zvršila.
- ∴ Ta ljubezen je odkritosrčna.
- ∴ Tvoje potovanje bo se dobro izišlo.

- ∴ Prijatelj ti je nezvest in lažnjiv.
- ∴ Vkradena reč je zate izgubljena.
- ∴ Nenavzočni se še ne povrne hitro.
- ∴ Pri ptujih ljudeh našel boš svoje domovje.
- ∴ Ne boš ga imel dobička.
- ∴ Srečen boš.
- ∴ Opusti svoj namen, sledil bo mu kes.
- ∴ Bodi previden, hočejo te okrasti.
- ∴ Ta dan boš srečen.
- ∴ Jetnik bo rešen.
- ∴ Vmrl bo.
- ∴ Porodila bo sina.
- ∴ Težko, da bi katero dobil.

K.

- ∴ Tvoja nevesta bo prijazna ženska.
- ∴ Nameravan zakon donaša srečo.
- ∴ Ta ljubezen je omahljiva.
- ∴ Potovanje ti je na nesrečo.
- ∴ Zaupaj mu, ker misli pošteno.
- ∴ Pusti, tat bo kaznjen.
- ∴ Vrnil bo se bogat.
- ∴ Ti ostaneš v deželi in boš se dobro imel.
- ∴ Tvoj dobiček bo pičel.
- ∴ Bojazen in sila napravili bota te nesrečnega.
- ∴ Dobil boš, kar zahtevaš.
- ∴ Prijel boš denar.

- ∴ Ti boš srečen in sovražniki tvoji bodo umolk-
- nili.
- ∴ Vjetnik bo umrl v ječi.
- ∴ Bolezen se odmika in se ne vrne več.
- ∴ Porodila bo lahko in srečno lepo hčerko.

L.

- ∴ Porodila bo sina, ki bo postal imeniten mož.
- ∴ Pametna in jako bogata gospa.
- ∴ Ta zakon bo blagonosen.
- ∴ Želi si iz srca postati tvoja.
- ∴ Ne odlašaj potovanja, da tega ne boš obžaloval.
- ∴ Zaupaj, a glej komu.
- ∴ S časom bo se ti povrnila vkradena reč.
- ∴ Popotnik se ne vrne nikoli več.
- ∴ Na ptujem imel boš srečo.
- ∴ Ne zahtevaj dobička, to ti je zastonj.
- ∴ Pri tem ne boš imel dosti sreče.
- ∴ Želja tvoja bo se ti izpolnila.
- ∴ Povabili bodo te na slavnost.
- ∴ Tvoj naklep bo se vresničil.
- ∴ Vjetnik bo oproščen.
- ∴ Bolnik bo umrl.

M.

- ∴ Bolnik bo ozdravel, a dnevi njegovi so že šteti.
- ∴ Porodila bo hčerko, ki bo pa kmalu umrla.
- ∴ Po tej ženitvi prideš v sorodstvo z jako ime-
- nitno obiteljo.

- ∴ Beži to ženitev.
- ∴ Ljubezen je velika, toda potrpi.
- ∴ Zdaj se ne podajaj na pot.
- ∴ Prijateljstva tega moža ne boš obžaloval.
- ∴ Vkradenega ne dobiš več nazaj.
- ∴ Popotnik povrne se kasneje.
- ∴ Beži ptuje ženske, sicer onesrečiš.
- ∴ Pridobil boš v kratkem nepričakovano.
- ∴ Sreča ti cvete.
- ∴ Nekaj dobrega ti je namenjeno.
- ∴ Tvoja žalost spremenila bo se v veselje.
- ∴ Svoj namen boš navzlic zaprekam dobro izpeljal.
- ∴ Robstva rešiteljica je smrt.

N.

- ∴ Vjetnik bo rešen.
- ∴ Bolnik bo umrl.
- ∴ Porodila bo sina, ki bo dolgo živel.
- ∴ Dobil boš mlado, zalo dekle.
- ∴ Drži se te ženitve, ž njo napraviš svojo srečo.
- ∴ Nikdo te ne ljubi bolje na svetu.
- ∴ Ne popuščaj potovanja.
- ∴ To je nek skriven sovražnik.
- ∴ Vkradeno reč dobil boš v kratkem zopet.
- ∴ Nenavzočni se ne povrne več.
- ∴ Največo srečo imel boš na ptujem z neko žensko.

- ∴ Ogoljfali te bodo za tvoj dobiček.
- ∴ Zastonj pričakuješ sreče.
- ∴ Tvoja béda spremenila bo se v srečo.
- ∴ Zvedel boš od nekaterih nekaj novega.
- ∴ Le z zaupanjem na Boga boš ta dan srečen.

O.

- ∴ Ta dan boš posebno srečen.
- ∴ Vjetnik bo umrl v bédi.
- ∴ Bolnik bo ozdravel in še dolgo živel.
- ∴ Dobila bo dve hčerki.
- ∴ Oseba, ki ti je namenjena, je bogata.
- ∴ Pospeši to ženitev, imel boš veliko korist.
- ∴ Lesk mami.
- ∴ Popusti potovanje, ker je zastonj.
- ∴ Tega prijatelja ne poplačaš z vsem zlatom.
- ∴ Vkradenega ne dobiš nikoli več nazaj.
- ∴ Na ptujem na smrt bolni težko da bi ozdravel.
- ∴ V svojem boš najbolje stanoval.
- ∴ Velik dobitok ti je namenjen.
- ∴ Preveč zaupaš sreči; ne daj se preslepiti.
- ∴ Tvoj naklep bo se dobro obnesel.
- ∴ Pazi, sicer si izgubljen.

P.

- ∴ Srečo in veselje.
- ∴ Ta dan storil bo te žalostnega.
- ∴ Dospel bo do časti, čeravno je v hudi ječi zaprt.

- ∴ Bolnik bo podlegel.
- ∴ Porodila bo sina, ki bo nji nakopal dosti skrbi.
- ∴ Čaka te hudo.
- ∴ Njijina zveza storila bo nja srečna in zadovoljna.
- ∴ Ljubi te, čeravno se ne izda.
- ∴ Le srčno nastopi potovanje.
- ∴ Ne zaupaj mu, hoče te goljufati.
- ∴ Na čuden način se ti zopet povrne.
- ∴ Vrne se kmalu s potovanja.
- ∴ V ptujih deželah ti sreča cvete.
- ∴ S poštenim zadržanjem boš mnogo pridobil.
- ∴ Živel boš še nekoliko časa srečno in zadovoljno.
- ∴ Delaš pač račun brez krčmarja.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000514607

